

Očekávání Kristova návratu (Mt 24 a 25)

Texty na tento týden

Mt 24,1–25; Zj 13,11–17; Mt 7,24–27; L 21,20; Mt 25,1–30

Základní verš

„Neboť vyvstanou lžimesiášové a lžiproroci a budou předvádět veliká znamení a zázraky, že by svedli i vyvolené, kdyby to bylo možné.“ (Mt 24,24)

Ve 24. a 25. kapitole Matoušova evangelia jsou zaznamenána Ježíšova slova o důležitých pravdách týkajících se událostí posledních dnů – a o přípravě na ně. Můžeme říci, že v nich najdeme souhrn Kristova učení o době konce. Kapitoly však obsahují i jinou rovinu – předpověď událostí následujících brzy po napsání evangelia, včetně hrozícího zničení Jeruzaléma. V očích Izraele bylo něco takového přímo spojeno s katastrofou apokalyptických rozměrů.

Ježíšova slova však nebyla adresována pouze učedníkům, kteří s ním byli na Olivové hoře. Jeho slova zaznívají všem generacím jeho následovníků, a speciálně těm, kteří budou žít během jeho druhého příchodu. Ježíš svými slovy nevykresluje příliš vábivý obraz. Války, zprávy o válkách, epidemie, lžimesiášové a pronásledování – to vše čeká na svět i na Kristovu církev. Když se podíváme z dnešního pohledu na minulá staletí, můžeme jen s údivem sledovat, jak přesná byla Ježíšova prorocká slova. Proto mu můžeme důvěřovat i v předpovědích, které se dosud nenaplnily.

Ježíšova slova však neobsahovala jen varování před přicházejícími událostmi. Ve 25. kapitole Matoušova evangelia jsou zaznamenána Kristova podobenství, která nám mohou pomoci nachystat se na návrat „Syna člověka“. Ano, přijdou složité a těžké časy, ale Ježíš nás chce na svůj návrat připravit.

Budování společnosti

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Varování před svody

²³Tehdy, řekne-li vám někdo: „Hle, tu je Mesiáš nebo tam,“ nevěřte! ²⁴Neboť vyvstanou lžimesiášové a lžiproroci a budou předvádět veliká znamení a zázraky, že by svedli i vyvolené, kdyby to bylo možné. ²⁵Hle, řekl jsem vám to předem. (Mt 24,23–25)

Osobní studium

Jan pár dní před ukřižováním hovořili učedníci s Ježíšem na Olivové hoře. Kristova slova o zničení chrámu zněla jeho následovníkům neuvěřitelně. Nevíme přesně, co všechno se jim promítlo v hlavě, ale informaci o zničení chrámu si automaticky spojili s koncem světa (Mt 24,3).

Přečti si text Mt 24,1–25. Jaké poselství související s dobou konce předal Ježíš učedníkům? Jak na tebe působí jeho slova? Co z Ježíšovy předpovědi tě nejvíc zaujalo?

Přečtené verše nám jasně ukazují, že se Ježíš s velkými obavami opakovaně vyjadřuje k problematice různých svodů, kterým budou jeho učedníci vystaveni. Mezi tyto podvody patří i falešní proroci a falešní mesiášové. Někteří lidé se budou prohlašovat za mesiáše, jiní se budou stavět do role Božích poslů či proroků, i když je k tomu Bůh nepovolal, případně svá tvrzení „dokazovat“ i zázraky. Je politováníhodné, že se i mnozí věřící lidé takto nechají oklamat přeludem zdánlivé duchovnosti.

Dějiny nám potvrzují Boží slovo. V průběhu historie přicházeli různí lidé, kteří si nárokovali pro své působení a poselství tu nejvyšší autoritu. A stejná situace je i dnes. Ježíšovo prorockví se pozoruhodně plní! Na rozdíl od učedníků na Olivové hoře máme výhodu v tom, že můžeme pozorovat, jak se v průběhu dějin Ježíšova prorockví naplňovala. Nemělo by nás proto překvapit, že se podobné svody budou v posledních dnech objevovat stále častěji.

Podívejme se i na to, jak Ježíš, aby utvrdil víru učedníků, popsal budoucí situaci ve světě. V průběhu dějin lidé při různých příležitostech vložili svou důvěru do těch nejrozmanitějších systémů, o kterých byli přesvědčeni, že odstraní nebo alespoň podstatně sníží utrpení lidstva. Ať už šlo o politická hnutí, či technický nebo vědecký pokrok, lidé do nich vkládali naděje, že se jim na zemi podaří vybudovat nějakou formu *utopie* (ideální společnosti). Dějiny jsou však smutným svědectvím toho, že lidské plány a vyhlídky jsou neuskutečnitelné. Svět je takový, jak to Ježíš předpověděl. Kristova slova, vyřčená před téměř dvěma tisíci lety, ukazují, jak pomýlené byly naděje některých lidí.

Aplikace

Přečti si znovu text Mt 24,25. Jak a v čem mohou tato Ježíšova slova posílit tvou víru?

Vytrvalost až do konce

¹²A protože se rozmůže nepravost, vychladne láska mnohých. ¹³Ale kdo vytrvá až do konce, bude spasen. (Mt 24,12.13)

Osobní studium

Přečti si texty Mt 24,9 a Zj 13,11–17. O čem tyto verše hovoří? V čem jsou podobné, v čem se naopak odlišují? Jaká myšlenka je v těchto textech pro tebe nejdůležitější? Proč?

Kristovy obavy o jeho lid se týkají i celosvětového podvodu, který přivede národy k odporu vůči pravému uctívání Boha a vytvoření a vnučování falešné bohoslužby. Lidé, kteří budou stát pevně na pozici pravého uctívání, budou vystaveni nenávisti, utrpení, a dokonce i smrti.

Přečti si text Mt 24,13. Na co klade Kristus důraz v tomto verši? Jak tomu rozumíš? V čem je podle tebe rozdíl mezi trpělivostí a vytrvalostí? V čem se tyto dva postoje (resp. tyto dvě vlastnosti) doplňují?

„Pouze ti, kdo opevní svou mysl biblickým učením, obstojí v posledním velkém boji.“ (GC 593.594; VDV 385) Jinými slovy, jen lidé, kteří budou jasně chápat a přijímat učení Bible, nebudou zmateni podvody a klamy na konci času. Všichni potřebujeme být pevně ukotveni v tom, co dnes chápeme jako pravdu, jinak podlehneme svodům.

Přečti si text Mt 7,24–27. Jak rozumíš tomuto podobenství? Co je jeho hlavní myšlenkou? V čem je pro tebe toto podobenství aktuální? Proč?

Je důležité, aby byl každý člověk ve svém uvažování pevně zakotven v Božím slově. Podle Ježíše to však nestačí k tomu, abychom obstáli ve zkouškách, kterým budeme vystaveni. Potřebujeme také jednat podle toho, čemu věříme. Potřebujeme se řídit pravdou, která je v Ježíši. V uvedeném podobenství oba stavitelé slyšeli Ježíšova slova. Rozdíl mezi nimi spočíval v tom, zda poslechl a vytrvali v tom, co se od Ježíše dozvěděli, a zda se podle toho zařídili.

Aplikace

Proč vytrvá ten, kdo poslouchá, ale padne ten, kdo neposlouchá? Jak nám poslušnost pomáhá vytrvat ve víře? Jak v tomto kontextu rozumíš vztahu mezi poslušností (jednáním, skutky) a vírou?

Znesvěčující ohavnost

Když pak uvidíte „znesvěčující ohavnost“, o níž je řeč u proroka Daniele... (Mt 24,15)

⁹Z jednoho z nich vyrazil jeden maličký roh, který se velmi vzdával na jih a na východ i k nádherné zemi. ¹⁰Vzmohl se tak, že sahal až k nebeskému zástupu, srazil na zem část toho zástupu, totiž hvězd, a rozšlapal je. ¹¹Vypjal se až k veliteli toho zástupu, zrušil každodenní oběť a rozvrátil příbytek jeho svatyně. ¹²Zástup byl sveden ke vzpouře proti každodenní oběti. Pravdu srazil na zem a dařilo se mu, co činil. (Da 8,9–12)

Osobní studium

Ve své řeči o konci času Kristus upozornil na „znesvěčující ohavnost“ (Mt 24,15 – ČEP; „ohavnost zpusťošeni“ – ČSP; „otřesnou ohavnost“ – B21), o které se mluví také v knize Daniel (Da 9,27; 11,31; 12,11).

Bůh něco označil za „ohavnost“ tehdy, když šlo o vážné přestoupení jeho zákona – například modloslužbu (Dt 7,25; 27,15) nebo zakázané sexuální praktiky (Lv 18,22). V našem kontextu se „znesvěčující ohavnost“ týká nějakého druhu náboženského odpadnutí.

Přečti si texty Mt 24,15 a L 21,20. Jak na základě těchto veršů rozumíš tomu, co Ježíš považoval za „znesvěčující ohavnost“?

Tyto dva verše jasně ukazují, že Ježíšova předpověď se přímo dotýká hrůzné zkázy, která dopadla na Jeruzalém v roce 70, kdy pohanský Řím zničil nejen město, ale i svatý chrám.

Kromě toho však existuje i druhé naplnění tohoto proroctví, ve kterém jsou bezprostřední události (například zničení Jeruzaléma) jakýmsi předobrazem budoucích událostí na konci času. „Kristus v Jeruzalémě viděl symbol světa – zatvrzelého v nevěře a vzpouře –, který spěje k Božímu soudu.“ (GC 22; VDV 19)

Ve verších Da 12,11 a 11,31 se o „znesvěčující ohavnosti“ mluví v souvislosti s pozdní fází Říma, o níž jsme již hovořili. V tomto období se začal prosazovat „alternativní“ systém zprostředkování spasení a vztahu s Bohem. Tento systém si přisvojil to, co pro nás Kristus udělal a co pro nás koná v nebeské svatyni.

Verše 9–12 v 8. kapitole knihy Daniel nám pomáhají umístit tyto události do dějinných souvislostí dvou fází římské moci. První fáze se týká rychlého horizontálního rozpínání malého rohu (Da 8,9) a ukazuje na rozlehlost pohanského Říma. V druhé fázi (Da 8,10–12) malý roh narůstá vertikálně, pronásleduje Boží lid, zvětšuje svou moc a snaží se překonat „velitele zástupu“ (Da 8,11), Ježíše. Tato fáze představuje období papežství, které povstalo na troskách Římské říše – stále však zůstává Římem. (Proto je malý roh symbolem dvou fází těžké moci.) Soud (Da 7,9.10), očistění svatyně (Da 8,14) a znamení na nebi (Mt 24,29) – to vše předznamenává Boží zásah ve prospěch jeho lidu v posledních dnech.

Aplikace

Jak bys svému známému vysvětlil, co to je „znesvěčující ohavnost“, jaký je její původ, čeho se týká a jaký to vše má vliv na život člověka?

Deset družiček

“Uprostřed noci se rozlehl křik: „Ženich je tu, jděte mu naproti!”⁷Všechny družičky procitly a dávaly do pořádku své lampy. ⁸Tu řekly ty pošetilé rozumným: „Dejte nám trochu oleje, naše lampy dohasínají!” (Mt 25,6–8)

Osobní studium

Ježíš se ve své řeči soustředil nejprve na znamení jeho příchodu (Mt 24). Pak upozornil učedníky na to, jak se na jeho příchod mohou připravit (Mt 25).

Přečti si v Mt 25,1–13 podobenství o deseti družičkách. Jaké ponaučení vidíš v tomto podobenství v souvislosti s přípravou na poslední události spojené s „příchodem ženicha“?

Na začátku této části své řeči Ježíš vypráví podobenství o deseti „družičkách“ (ČEP) nebo „pannách“ (ČSP). Toto označení naznačuje čistotu a odkazuje na ty, kteří veřejně vyznávali, že jsou následovníky Krista. Ve velkém sporu rozhodně družičky nestály na straně satana. Nesou určité rysy nebeského království (Mt 25,1), ale v rozhodující chvíli všechny usnuly (Mt 25,5). Ježíš vyzýval učedníky k bdělosti (Mt 24,42), aby je jeho příchod nezaskočil nebo nenašel nepřipravené.

Všech deset družiček mělo svícny a všech deset vyšlo vstříc ženichovi. Všechny se tedy těšily na jeho příchod. Jak to již na svatbách chodí, i u této svatby se objevilo zdržení. A když ženich dlouho nepřicházel, všech deset družiček usnulo. Uprostřed hluboké noci všech deset probudil křik: „Ženich je tu, jděte mu naproti!“ (Mt 25,6).

„Pošetilé“ družičky byly najednou zaskočené, vylekané, nepřipravené. Proč? Jejich lampy dohasínaly (Mt 25,8). Plamen v jejich lampách ještě blikal, stále v nich bylo trošku oleje, ale ne dost na to, aby mohly přivítat ženicha – Krista.

O čem toto podobenství mluví?

Tyto pošetilé družičky představují křesťany, kteří sice očekávají Kristův návrat, mají s ním však jen povrchní zkušenost. Zažívají ve svém životě krátkodobé duchovní nadšení, které ale časem vyprchá. Těší se na konečné setkání s Kristem, ale nejsou připraveni na to, že je před nimi ještě život očekávání a služby. Když se brzy nedostaví to, co očekávali, jejich víra projde hlubokou krizí.

„Duch svatý působí na lidské srdce podle toho, jak člověk po něm touží a nakolik mu dovoluje vytvářet novou povahu. Lidé znázornění pošetilými družičkami se spokojují s povrchní změnou. Neznají Boha, neoznámili se s jeho povahou, nejsou s Bohem spojeni, proto nevědí, jak mu důvěřovat, jak k němu vzhlížet a jak žít. Jejich služba Bohu se zvrhává na pouhou formu.“ (COL 411; PM 210)

Aplikace

Jakým způsobem a na základě čeho můžeš poznat, že se nedopouštíš stejné chyby jako družičky v podobenství? Jak se může náš postoj změnit?

Svěřené hřivny

²⁴Přistoupil i ten, který přijal jednu hřivnu, a řekl: „Pane, poznal jsem tě, že jsi tvrdý člověk, sklízíš, kde jsi nesel, a sbíráš, kde jsi nerozsypal. ²⁵Bál jsem se, a proto jsem šel a ukryl tvou hřivnu v zemi. Hle, zde máš, co ti patří.“ ²⁶Jeho pán mu odpověděl: „Služebníku špatný a líný, věděl jsi, že žnu, kde jsem nezasel, a sbírám, kde jsem nerozsypal.“ (Mt 25,24–26)

Osobní studium

Přečti si text Mt 25,13–30. Jakou roli hraje využívání našich obdarování v přípravě na Kristův návrat? Jaké je hlavní poselství tohoto podobenství?

Ačkoliv se toto podobenství liší od podobenství o deseti družičkách, obě mluví o připravenosti na Kristův návrat. Obě se zmiňují o těch, kteří byli připraveni, a o těch, kteří připraveni nebyli. A obě ukazují na osud těch, kteří vinou vlastní duchovní nedbalosti, lhostejnosti nebo nepozornosti čelili věčnému zatracení.

Tak jako je olej symbolem Ducha, „hřivny“, tedy drahé kovy, „vyjadřovaly výjimečné dary Ducha a také mimořádné vrozené schopnosti“ (5BC 510).

Všichni tři sluhové dostali od svého pána důvěru a prostředky. Všimni si, že pán jim svěřil svůj vlastní majetek (Mt 25,14). Každému pán svěřil prostředky „podle jeho schopností“ (Mt 25,15). Tito sluhové se stali správci něčeho, co jim sice nepatřilo, nevlastnili to, ale měli za to zodpovědnost. Právě proto se pán nakonec vrátil, aby s nimi „účtoval“ (Mt 25,19). V době jeho nepřítomnosti se totiž neměli zaměřit na otázku, *kdy* se jejich Pán vrátí, ale na to, *jak* tuto dobu využijí.

V Kristu jsme dostali příležitost získat úžasné dary (Ř 8,32). Ne však pro naše vlastní potěšení či osobní růst, ale pro službu a plnění poslání, které zde na zemi máme, dokud se Ježíš nevrátí. Nevěrný služebník se v našem podobenství zaměřil jen na sebe a na to, aby mu při návratu Pán nevyčetl něco, co pokazil. Vůbec nepochopil, že jeho úkolem bylo prožít činorodý život v práci a službě, aby tak vzkvétal „podnik“ jeho pána. Výsledkem bylo, že pán ho nazval „zlým a líným“ sluhou (Mt 25,26).

Aplikace

Ježíš vyprávěl i toto podobenství v kontextu posledních dnů a svého návratu. Jak tedy souvisejí přijaté dary s naší přípravou na poslední události?

Podněty k zamyšlení

„Muž, který dostal jednu hřivnu, šel, vykopal jámu a ukryl peníze svého pána“ (Mt 25,18). Pán Ježíš zde hovoří o muži, který dostal nejmenší dar a nevyužil ho. Tento muž je varovným příkladem všem, kdo si myslí, že se nemusí účastnit Kristova díla, protože dostali málo darů. Kdyby mohli konat něco velkého, rádi by se zapojili. Když však mohou sloužit jen v malých věcech, myslí si, že nemusí dělat nic. V tom se však mylí. Pán zkouší lidské povahy tím, jak rozděljuje své dary. Muž, který nevyužil svěřenou hřivnu, se nakonec projevil jako nevěrný služebník. Kdyby dostal pět hřiven, zakopal by je do země právě tak, jako zakopal jednu. Nevyužil jednu hřivnu, a tím ukázal, že pohrdá nebeskými dary.

„Kdo je věrný v nejmenší věci, je věrný také ve velké“ (L 16,10). Často podceňujeme maličkosti s odůvodněním, že jde o malé věci. Ale právě maličkosti přispívají značnou měrou ke skutečnému růstu. V životě křesťana vlastně nejsou nedůležité a bezvýznamné věci. Jestliže podceňujeme maličkosti při utváření své povahy, vystavujeme se velkému nebezpečí.“ (COL 355.356; PM 180.181)

Otázky k rozhovoru

1. *Které ideologie vedly k přesvědčení, že lidem se podaří vybudovat na zemi dokonalou společnost? Proč všechny tyto snahy selhaly?*
2. *Jak naše poslušnost Božích přikázání může posílit naši víru? Proč je naše víra bez odpovídajících skutků „mrtvá“ (Jk 2,26)? Uvažujte o zkouškách, jež čekají na ty, „kteří se drží Božích přikázání a Ježíšovy víry“ (Zj 14,12). Proč je v tomto kontextu důležité, abychom se připravovali na to, co přijde v době, kdy to budeme nejméně očekávat?*
3. *Uvažujte společně o podobenství o deseti družičkách. Proč a v čem by jejich příběh měl být pro nás varováním? Jak si můžeme být jisti, že nejsme ve svých postojích stejně pošetilí jako ony?*
4. *Jak rozumíte slovům, že se objeví „lžimesiášové a lžiproroci a budou předvádět veliká znamení a zázraky, že by svedli i vyvolené, kdyby to bylo možné“ (Mt 24,24; porovnej s Ř 8,33). Co Matoušova slova vypovídají o síle budoucích svodů?*

Praktický závěr

- ▶ Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- ▶ Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- ▶ Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- ▶ Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:
